

ERDÉSZETI LAPOK

LXII. ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

3. FÜZET

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 15-én.

* Előfizetési díj egy évre 600 korona

Az Országos Erdészeti Egyesület oly alapító tagjai, akik legalább 10.000 K alapítványt tettek, díjmentesen kapják, míg a kisebb alapítványt tett alapító tagok azt az összeget fizetik, mely a készpénzben alapított tőke kamatait 400 K-ra kiegészíti. Rendes tagok a lapot egyelőre 400 K-ban megállapított tag- és pótdíj fejében kapják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. emelet

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnének.

(Telefon: 37—22.)

Az erdei lopások és a kivételes intézkedések

Irta: Nagy László erdőtanácsos, érseki erdőfelügyelő

Az erdő és faügyek országos kormánybiztosának az erdők kimélése és fenntartása érdekében mindenre kiterjedő figyelmét nem kerülték el a hevesmegyei erdők állagát veszélyeztető, rendkívüli módon szaporodó erdei kihágások és lopások.

Ezeknek elejét veendő, jelent meg az 1919. évi 252. sz. és ezzel kapcsolatosan 1922-ik évi 6976. M. E. sz. kormányrendelet, egyfelől az 1879. évi XXXI. t.-c. 115—116. §§-ain alapuló kivételes intézkedések életbeléptetése, másfelől ezen intézkedések hatályban való maradására vonatkozólag.

Sajnos azonban, ezek a kivételes intézkedések nem változtattak a viszonyokon, sőt mondhatni, hogy ezidőszerint még fokozottabb és szemérmetlenebb módon folynak az erdei lopások, orgazdálkodások stb. úgy, hogy különösen a váro-

sok közelében lévő erdők állaga a légnagyobb veszélyben forog, sőt egyes erdőrészek már is a pusztulás szomorú képét mutatják.

Ez a visszás állapot betudható:

1. a kommunizmus azon jelszavának, hogy minden erdő közpréda;

2. a közerkölcsök romlásának;

3. főképen pedig annak, hogy a kivételes intézkedéseknek a hatóságok érvényt nem szereztek.

Heves vármegyében a legnagyobb erdőbirtokosok az egri érsekség és az egri főkáptalan; előbbinek Eger és Gyöngyös város közelében vannak nagyobb kiterjedésű erdői és nyilvánvaló, hogy ezek vannak leginkább lopásoknak és károsításoknak kitéve.

Az óriási mértékben folyó lopások és károsítások elleni védekezés céljából szaporított erdővédszemélyzet nem képes megbirkózni ezen áradattal.

Nagylelkű főpásztorunk, az egri érsek, a nyomor enyhítésére milliókat érő fát adományozott, így a Horthy-akcióra 1000 ürm., rokkantak részére 600 ürm. tűzifát utalt ki; jóvoltából az összes állami, megyei és városi tisztviselők, csendőrség és különféle intézetek kedvezményes áru fához jutnak, a hadiözvegyek és árvák, valamint munkaképtelenek százai ingyen hulladékfában részesülnek, de mindez nem segít az áldatlan állapoton, mert nagyobbrészt olyanok követik el a lopásokat, akik nincsenek reászorulva és a lopást iparszerűleg üzik; ma is a fapiacok tömve vannak illegitim uton szerzett fával és azokon folyik a legnagyobb fauzsora, melynek a hiszékeny és laikus közönség ki van téve.

A kivételes intézkedésekről, — melyek ma is hatályban volnának, — megállapítható, hogy azokat sem a birtokosok, sem a hatóságok nem tartják be.

Nem sokat lendít a dolgon, hogy egyedül az érseki uradalom és Gyöngyös város erdőhivatala ad ki szabályszerű igazolvánnyal ellátott utalványokat, merf sem a fogyasztópiacokon, sem a közutakon nem történik a hatóságok részéről ellenőrzés, nem kobozzák el az illegitim uton szerzett fát,

azért, mert az életbeléptetett kivételes intézkedések egyszerűen — feledésbe mentek.

Az érseki uradalom részéről történtek ugyan intézkedések a jelzett kivételes intézkedések érvényesítése iránt, amennyiben az illetékes hatóságok figyelme azok betartására felhivatott, de vajmi kevés reményünk van, hogy érdemleges eredményt elérjünk.

Kizártnak tartom, hogy fél intézkedésekkel elejét lehetne venni a szemérmetlen falopásoknak, sőt meg vagyok győződve, hogy csakis a kivételes intézkedések szigorításával, statáriális eljárással lehetne az erdőállagokat veszélyeztető ezen óriási bajon segíteni és azt radikálisan megszüntetni.

Nem vagyok hivatva ezirányban konkrét javaslatokat tenni, hanem becses figyelmébe ajánlom fentieket az erdő- és faügyek kormánybiztosának, ki mindenesetre megfelelő módot fog találni ezen tarthatatlan állapot megszüntetése tekintetében.

*

Nem mulaszthatom el ez alkalommal valamelyes kritikában részesíteni az erdei lopások és kártételek tárgyalásánál az illetékes hatóságok részéről követett eljárást.

Panaszra nincs okunk, ha azok elbírálására az erdő-törvény 60. §-ának alapján a közigazgatási hatóság illetékes, mert a közigazgatási hatóságok az egész vonalon gyorsan, alaposan és megfelelő szigorral intézik el a beadott feljelentéseket. Sajnos azonban, a fa magas ára miatt a falopások és károsítások elbírálására többnyire a büntetőbiróság illetékes ugyancsak az erdő-törvény 73. §-a szerint. Ezen eljárás azonban igen hosszadalmas és igen sok esetben kudarcra végződik a károsult erdőbirtokosra nézve, mert:

a tettes rendszerint ügyvédre bizza ügyét és — tisztelet a kivételeknek — az ügyvédnek érdekében áll az ügyet huzni-halasztani és minél több tárgyalást kierőszakolni;

a tettes legtöbb esetben tanukkal jelenik meg; a szegény felesketett erdőőr pedig rendszerint csak hivatalos esküjére hivatkozhatik a tényre vonatkozólag, mert elvégre hivatalos körútja alkalmával nem vihet magával két hiteles tanut; az

eljáró bíró pedig a felesketett erdőőr vallomását nem tartja elegendőnek, holott az erdőtvény szerint vallomása hiteles volna;

figyelmén kívül marad az erdőtvény 84.ik §-a, mely szerint a gazda cselédjéért, a szülő pedig gyermekeiért felelős az elkövetett kár tekintetében és így a szülők által lopásra küldött gyermekek a kiskorúak bírósága elé utaltatnak, hol rendszerint dorgálásra ítéltetnek, a szülő pedig, vagyis az értelmi szerző — markába nevet;

a bíróság minden alkalommal az ellopott fa vagy az elkövetett kártételről hiteles becsü-levelet kíván.

Mint unikumról kell megemlékezni egy ítéletről, melyről hallomás után vettem tudomást, t. i. az erdőőr egy szerker lopott fát foglalt le s azt szabályszerű módon az előjáróság őrizetére bizta. A tettes felmentésben részesült azon indoklással, hogy károsult az ellopott fát elkoboztatta és eszerint visszakapta, tehát kára megtérült. Még az kellett volna, hogy a vágatási költségek megtérítésében marasztalják el a károsultat!

Mindezekből folyólag az a véleményem, hogy a 73-ik §. alá tartozó lopások és károsítások elbírálása alapos reformra szorul és ha egyéb nem, legalább a gyorsított eljárás volna behozandó, illetve kieszközlendő, valamint a felesketett erdőőr vallomásának hitelességét kellene elismerni.

Az erdei legeltetés káros hatása és szabályozása a diósgyőri uradalomban. *)

Irta: Lippóczy Béla.

A történelmi Magyarország erdőségeiből 15.9% erdő maradt nekünk.

Veszteségünk oly nagy és a visszamaradt terület oly kevés, hogy mindazokat a tényezőket, amelyek az okszerű erdőgazdaságra bénítólag hatnak, ki kell küszöbölnünk. Ily káros tényező elsősorban az erdei legeltetés.

*) Beérkezett 1922 december 15-én.

Az erdei legeltetés egyrészt korlátozza, sőt sok helyütt egyenesen megakadályozza az erdő természetes felujulását, másrészt az állattenyésztés célját, legalább is itt a Bükkhegységben, gazdaságosan nem szolgálja.

A hegyvidéki nemes lombfaerdők fennmaradását egyedül a természetes uton keletkező fiatalosok biztosítják; csak a természet hoz itt létre oly sűrűségű fiatalost, amelyből értékében meggyarapodott, mű- és szerszámfára alkalmas erdőt nevelhetünk.

A mesterséges lombfaerdősítések, a mezőgazdasági köztesmívelés kivételével, sikerrel egyáltalán nem kecsegtetnek.

A mezőgazdasági köztes műveléshez pedig mindenekelőtt jó termőtalaj szükséges, amely a gabonafélék, vagy kapások pár évi termesztése után is még mindig oly termőerővel bír, amely az erdő jó tenyészését biztosítja.

Az erdő is, mint minden élő és fejlődő lény a nagy természetben, utódokról már jó előre gondoskodik.

Ez a folyamat az erdő fainak magzási korával, *természetes gyérülésével* kezdődik és mindaddig tart, míg az anyafák onnan eltávolítva nem lesznek. Ha ebben a természetes felujulási folyamatban káros külső hatások be nem folynak, az utódok, vagyis a természetes uton keletkező fiatalos nagy átlagban oly arányban jelenik meg, amilyen arányban az egyes fajok az anyaállományban képviselve vannak.

Azonban sajnos, míg az erdő a beéredettség eme fokát eléri, addig a káros tényezők egész özöne zavarja meg a nagy természetnek ezt a harmoniáját, ami abban nyilvánul, hogy az utódfiatalos megtelepedni nem tud, ha pedig nagy erőfeszítés árán sikerül is csírát vernie, az ebből keletkező csemetés rendszerint sokkal értéktelenebb fánéből áll, mint az anyaállomány. Ezt bizonyítja Magyarország lomberdőségeinek jelenlegi állapota, amely szerint az elgyertyánosodási folyamat már oly mérveket ölt, hogy annak megakadályozása érdekében minden áldozatot meg kell hoznunk.

Bükköseink, de főleg tölgyeseink helyét a gyertyán foglalja el. A gyertyán oly másodrendű fa, amely, egyéb ked-

vezőtlen műszaki tulajdonságoktól eltekintve, csak mintegy félannyi fatömeget ad, mint a nemesebb lombfafélék.

A jövő erdészeti perspektívája további elgyertyánosodás feltételezése mellett igen szomorú képet nyújt.

Ha lomberdeink nagy százaléka csak félannyi fatömeget fog produkálni, mint a jelenben, valamint a közeljövőben és műszaki szempontból sokkal silányabb anyag kerül a piacra, ugy-e bár, érthető, hogy még mindent el kell idejében követnünk, hogy ezt a gazdasági katasztrófát lehetőleg elkerüljük.

A legeltetés céljait az erdő akkor szolgálja, ha az erdő talaján oly füvek és dudvák jelennek meg, amelyek állati táplálékra alkalmasak.

Ebből a szempontból kiindulva állandóan legeltetni azt az erdőt lehet, amely oly fokban megritkult, hogy annak talaján az erdei dudvák és füvek élhetnek.

Itt kapcsolódik a legeltetés az erdőgazdálkodás kérdésébe. Amint jeleztem volt, a magtermési időszak az erdő természetes gyérülésekor kezdődik, ugyancsak ezzel egyidejűleg jelennek meg az erdei dudvák és füvek az erdő talaján.

Nagyon természetes, hogy még rendszeres erdőgazdaságokban is az ily erdő kerül legeltetés alá, tekintettel, hogy az már a marha szája alól kinőtt, viszont az érettség időszakától még legalább 30 év választja el.

Ez alatt a 30 év alatt az erdő állandó legeltetésnek van kitéve. A nemesebb fák hiába próbálkoznak utódokról gondoskodni, a lehulló magokat a jószág tapossa, a kikelő csemetéket lerágja s az erdő talaját a folytonos legeltetés oly keménnyé gyurja, hogy szinte kopog a járó-kelők lába alatt.

Ugy a tölgy, mint különösen a bükk makkja, illetve az abból kikelő természetes ujjulat az első időben nagyon érzékeny. Valóságos neばántsvirág. A legkisebb rongálás már elpusztítja.

Ezzel szemben a gyertyán, dacára, hogy a jószág szívesen rágja, kitünő sarjadzásánál és elégtelkeny természeténél fogva, ha vidoran nem is tenyészik, de beplántálódik, gyöke-

ret ver és várja nagy türelemmel azt a pillanatot, amikor az erdő ismét nyugalmassá lesz.

Mig a tölgy és a bükk minden 4—8 évben terem makkot, addig a gyertyán jóformán minden évben. Ha a hó előbb takarja be az erdő talaját, mint ahogy a gyertyánmakk hullik, csak akkor lehet igazán látni, hogy a teret mily felkészültséggel igyekszik a nemesebb lombfától elhódítani.

A hó fehér takaróján, ameddig a szem ellát, csak a gyertyán szárnyas magját sepri a szél.

Ha ehhez a dus magterméshez párosul az állandó legeltetés is, akkor lehet-e azon csodálkozni, hogy erdeink elgyertyánosodnak?

Hisz az elgyertyánosodás folyamatát épp azzal segítjük elő, hogy amikor a nagy természet a nemes erdő fenntartására törekszik, abban az időszakban a legeltetés által tesszük lehetetlenné a nemesebb fánemek megtelepülését. Most már a vágatási kor előtt hiába helyezzük nyugalomba erdőnket, hiába hajtjuk végre az u. n. előtilalmazást, mert addigra a folytonos rongálás a nemesebb esemetéket kiölte, viszont a gyertyán megtelepedését ha nem is segítette elő, de lehetetlenné azért nem tette. A gyertyán már ott van s az állandó rágás folytán erős gyökérrzettel fejlődik lefelé.

Ha a tilalmazási időszak alatt be is következik a bükk- és tölgymakktermés, a kikelő csemete már a gyertyán alatt marad, mert annak izmos gyökérrzete a föld feletti hajtásokat dusan táplálhatja. A Bükk-erdőségben és annak lejtőin több ezer jószág legel állandóan. Ezt az állandó legelést úgy kell értenünk, hogy a marhaállomány egy része még télviz idején is az erdőségben csatangol.

Eléggé jellemzi talán az állapotokat az, hogy a községi apaállatok ősszel a csordát elhagyják és több héten keresztül az erdőben tanyáznak. A néphit szerint az ilyen bolyongó bikák a legjobb tenyészállatok!?

A Bükkség marhaállománya általában roppant silány. Mindenféle keresztezésből származó kores marhát tartanak.

A kinestár tulajdonát képező Bükkre, mely kereken 42 ezer holdat tesz ki, a növendéken és igavonón kívül cirka 600

480
2000
4750
150
635

darab tehén jár. Eme tejelő jószágoknak átlagos évi tejhozama ezer literre becsülhető.

Itt egyáltalán fajmarhát nem tenyésztenek. Kivételt képez az a néhány intellektuel, akit hivatása ide köt. Lillafüred tejszükségleit ezektől szerzi be. Jóllehet Lillafüred a Bükk-erdőség szívében, Hámor község tőszomszédságában fekszik, mégis kénytelen a tejet 12 km.-nyi távolságról is hozatni.

Ennek a beteg állapotnak egyik legfőbb oka az, hogy a marhaállomány legnagyobb része az erdőben legel.

A bükkői erdei legelőt csak a honos jószág birja. Az idegenből hozott marha erdőkörbe csak a 60%-ban elpusztul. Az erdőkörnek, vagyis vérvizelésnek biztos ellenszerét ma még nem ismeri az állatorvosi tudomány.

Miután az erdőkört a kullancsok terjesztik, a kullancs pedig tömegesen csak az erdőben fordul elő, így az erdei legeltetés következtében rendszerint minden egyes marha az első legeltetési évad alatt vérvizelést kap, csakhogy az itteni szaporulatok már meglehetősen immunisak lévén, a betegséget pár hét alatt kiheverik.

Ez a káros jelenség, amely a marhatartó gazdát óvatosságra szoktatta, idézte elő azt, hogy az apaállatok is a körzetről kerülnek ki, mert máshonnan beszerzett bikák az erdei legeltetés folytán rövid időn belül hasznavehetetlenné válnak. Nagyon természetesen kevesebb káros az ivadéka is, így a jószágállomány ahelyett, hogy nemesedné, évről-évre silányabbá lesz; jóllehet, több ezer marháról van szó.

Egyébként az itteni erdei legelő tejelés szempontjából is káros. Azt mutatja a tapasztalat, hogy azok a tehenek, amelyek a téli istállózás alatt napi 8—10 liter tejet is megadtak, az erdei legeltetés következtében csak a felét adják. A helyett, hogy tejelőképességük fokozódott volna, épp az ellenkezője következett be. Valószínűleg a bükkös és egyéb mérsékelt árnyékolásban tenyésző dudvák a tejelőképességet megbénítják.

Részben ennek a körülménynek tudható be, hogy az átlagos tejhozam minimálisnak mondható.

Ugy az erdőgazdasági okok, mint a fentebb leírt állapotok az állami erdőgazdaságot arra indították, hogy az erdei legeltetés kérdését megoldja oly módon, hogy azzal az erdőszet, valamint a jószágartók érdeke egyaránt kielégítést nyerjen.

Évégből a légelő céljainak alkalmas benőtt régi tisztásokat kitisztítja s amennyiben ez nem elegendő, még a silányabb erdei réteket is hozzákapcsolja az így létesített legelőkhöz.

Az ilyen átalakított területet bekeríti és rajta marhaható kutakat állít fel.

Az így létesített gyepes legelőnek feljavítása és karbantartása, valamint a pásztorok alkalmazása szintén az uradalom feladatát képezi.

Egyelőre a meglehetősen terhes munka abban a reményben folyik, hogy a felsorolt összes hátrányok emberi számítás szerint kiküszöbölve, ez a reform úgy az okszerű erdőgazdaságnak, mint a legeltetési érdekeltségnek hasznára válik.

Ugy legyen!

Hernyóirtás chlorbáriummal

Irta: *Szabó József* min. tanácsos.

Az Erdészeti Lapok ez évi 2. füzetében *Roth Gyula* a chlorbáriummal végzett hernyóirtást ismertető közleményében azt mondja, hogy — tudtával — ez az eljárás még nem volt alkalmazva.

Nem érheti vád *Roth Gyulát* azért, hogy az 1908. évben Herkulesfürdőn hasonló eljárással végzett hernyóirtásról nincs tudomása.

Mindenesetre súlyos felelősség terheli azonban azokat, akik tudtak erről, sőt az irtási munkálatokban részt vettek s annak dacára hallgattak róla.

Jómagam is ebbe a hallgató kis társaságba tartozom, de szolgáljon mentésemül, hogy az irtási eljárásnak és az eredménynek ismertetését mások kilátásba helyezték volt, ami azonban, legalább is az Erdészeti Lapokban, nem történt meg.

Az 1907. évben az *Ocneria dispar* olyan tömegesen lepte el Herkulesfürdőt és környékét, hogy a fürdőszézon első része a hernyóinvázió miatt, a főszezon pedig a lekopasztott fák szálnalmas képe és az árnyék teljes hiánya miatt majdnem meghiusult.

Olyan nagyhirü fürdő látogatottságára felette káros befolyással van, ha a gyógyulás, üdülés vagy szórakozás végett oda sereglő vendégek a szabad természet élvezetétől meg vannak fosztva s két ilyen esztendő éppen elég, hogy különösen az üdülést és szórakozást kereső vendégeket onnan elriassza.

Ennek a megelőzése végett a földmivelésügyi miniszterium *Jablonovszky* Józsefet és e sorok íróját azzal az utasítással küldötte ki, hogy Herkulesfürdön és környékén a hernyóirtást minden rendelkezésre álló eszköz felhasználásával megkíséreljük.

Herkulesfürdön az *Ocneria dispar* sárgás-barna petesomói nemesak az álló fák törzsét, hanem a kerítéseket, kórkásokat, épületek falait is ellepték.

Ebből biztosan következtethettünk arra, hogy a kikelő hernyók rengeteg tömege a fák fakadó zsenge lombzatát hamarosan fel fogja falni, s táplálék hiányában elerőtlenedve, a fellépő renyhekór áldozata lesz. Mi azonban a hernyónak ezen költség és fáradság nélküli pusztulására nem építhettünk, mert nekünk feladatunk az volt, hogy a fák lombzatát — amennyire csak lehetséges — megmentsük.

Boldogult *Vadas Jenő* főiskolai tanár, aki az 1907. év nyarán a herkulesfürdői hernyóinváziót megtekintette volt, *Jablonovszky* József felkérésére olyan peteszedő készüléket szerkesztett, amellyel 10—12 m. magasságig a fákon lévő petesomókat le lehetett kaparni s a lehulló petéket a kaparóvas alá illesztett vászonzacskóban fel lehetett fogni. Ezzel a szerszámmal folyt február és március hónapokban a fürdön és közvetlen környékén lévő fáknak megtisztítása a petesomóktól.

Naponként több zsák petét gyűjtöttek össze a munkások s lobogó tüzrakásokra szórva, élvezték a peték gyutacszerű csattogásait.

Ezzel az irtási móddal azonban csak annyit érhattünk el, hogy a megtisztított fákon a hernyók kikelésének első időszakában a lombozat lerágása csökkent, de később a magasabb fekvésekből a szél által oda szállított vagy oda vándorló hernyótömeg mégis lekopasztotta volna a fák lombozatát.

Ez ellen már csak permetezéssel lehetett védekezni. Ekkor jött *Jablonovszkynak* az a gondolata, hogy a répa-bogár irtásánál bevált szerrel, a chlorbáriummal tegyen kísérletet. Az oldatot 4%-ig is fokozta, s hogy a chlorbáriumos folyadék a levelekhez tapadjon, 1% melaszt kevert bele.

Az eredmény teljesen kielégítő volt. Megfigyelésünk szerint a chlorbárium már pereek mulva előidézte a hernyók rángatózó mozgását, lehullását a fákról, s a halál is csakhamar bekövetkezett.

Ezzel az irtószerrel ugyan kielégítő eredményt lehetett elérni, de a célt mégis csak aránylag hosszabb idő alatt és ismételt permetezéssel lehetett volna megközelíteni. A hernyó pusztulását siettetnünk kellett és ezt a renyhekórnak mesterséges bevitele által véltük elérni.

Lipcsey László akkori herkulesfürdői erdőgondnoknak jutott feladatul a méregkeverés, amely feladatnak emberül meg is felelt, mert május hó végén a fürdön és közvetlen környékén a fák majdnem teljes lombozatban álltak, s a magasabb fekvésekben lévő lekoppasztott fák is már június végére újból kihajtottak, tehát a fürdőszezon sikerült.

Tudomásom szerint egy későbbi időben a váci állami csemetekertben is tettek kísérletet a chlorbáriummal, de az eredmény kimaradt. Valószínűnek tartom, hogy az ottani gyümölcsoltványok permetezéséhez nem lehetett erősebb oldatot használni, s emiatt nem volt eredményes a kísérlet.

Nagybányán gyümölcsösökben rézgálicoldattal teljes sikerrel védekeznek az *Ocneria dispar* és más hernyófajok ellen.

A *Roth* Gyula cikkében felemlített szegélypászták permetezése csak ott nyújthat a fiatal ültetések egész területére kiható eredményes védelmet, ahol az ültetések területe nincs kitéve annak, hogy magasabb fekvésekből, vagy közelben

lévő kóros állományokról a szél a hernyót oda szórja, tehát csak akkor, ha a hernyó oldalról támadja az ültetvényt.

Az 1897. évben Bácskában alkalmam volt olyanmértvü hernyóinváziót megfigyelni, amilyent addig elképzelni sem tudtam. Egy 3400 k. hold kiterjedésü, tölgy- és cserfőfane-mekből álló erdő összes fái május második felében teljesen le voltak koppasztva, s a falánk hernyótömeg az éhségtől hajtva vándorolt a mező zöldelő vetései felé. Az erdő és a mező közt elvonuló müúton több centiméter vastag rétegben hevert a hernyó.

Ilyenkor lép fel a hernyók közt a renyhekór és visz véghez olyan pusztítást, hogy a következő évben még hirmondónak is alig találunk *Ocneria dispar*t.

A renyhekór felléptét a test rángatózó mozgása árulja el, ugyanúgy mozog, mint a mérgezett hernyó, csakhogy ez utóbbinál a halál hamarosan bekövetkezik, a renyhekóros hernyó a test rángatózó mozgásának megszünite után még hosszabb ideig mozdulatlan állapotban bár, de életben van.

Több ízben tett megfigyelésem szerint a hernyóromlás iránya az uralkodó szél irányával nagyjában egyezik.

Az erdészeti törvényjavaslatok tárgyalása.

A nemzetgyülés a m. évi október hó közepe óta előtte fekvő erdészeti törvényjavaslatokat február 27-én vette tárgyalás alá. Amidőn ezeket a sorokat írjuk, az erdészeti igazgatásról szóló javaslat általánosságban és részleteiben el van fogadva, az alföldi erdők telepítéséről és a fásításokról szólót a nemzetgyülés általánosságban szintén leárgyalta, a részletes tárgyalás azonban még folyamatban van. Ezeket követik az erdőbirtok hiteléről és az erdei alapról szóló javaslatok, mig az erdőgazdasági érdekképviseletről szóló törvényjavaslat, a melyet a földmivelésügyi miniszter visszavont, eddig uj alakban nem került a nemzetgyülés elé.

Eddig csak a március 2-ikáig terjedő ülések részletes naplói állanak rendelkezésünkre, a melyekből még az első,

az erdészeti közigazgatásról szóló javaslat tárgyalásáról sem adhatnánk teljes képet. Ezért jelen számunkban arra kell szoritkoznunk, hogy a tárgyalások menetét általánosságban ismertessük, míg a részletesebb ismerttetést — már a mennyire szükreszabott terünk azt megengedi — a jövő számra kell hagynunk.

Az erdészeti javaslatok előadója *Marschall* Ferenc nemzetgyülési képviselő, a Falu Szövetség igazgatója, a kinek teljes tárgyismeretről tanuskodó, jól megszerkesztett előadói beszédei nagyban hozzájárultak ahhoz a rokonszenves fogadtatáshoz, a melyben különösen az alföldre vonatkozó javaslat, egyesek heves ellenzése dacára, általában részesült. Az alföldi erdők telepítéséről szóló javaslatot bevezető előadmány a maga tárgyilagosságában és világos szerkezetében kiváló alkotás volt.

Az ellenzékét mindkét javaslatnál főként *Gaal* Gaszton nemzetgyülési képviselő képezte, a kinek ugy általánosságban, mint a részletekre nézve számos kifogása volt a törvényjavaslatok ellen. Ellenvetéseit *Szabó* István földmivelésügyi miniszter védte ki nobilis módon, tárcáját kötve a javaslatok elfogadásához.

Az alföldi erdők telepítéséről szóló javaslat tárgyalásánál *Czettler* Jenő tartott igen figyelemreméltó, az alföld közgazdasági kérdéseinek egész komplexumára kiterjedő beszédet.

(Folytatása köv.)

K Ü L Ö N F É L É K

Az erdő vagyonváltsága dolgában döntés még mindig nem történt. Elmulik ma-holnap a háromhavi meghosszabítás és a m. é. 177.000 sz. p. ü. min. rendelet határozottan hangzó kormánynyilatkozatban megígért revíziója még mindig késik s az érdekeltség annyiszor sürgetett meghallgatása még mindig nem következett be. Az ügynek ily megokolatlan elhúzása méltán nyugtalantságot kelt az erdőbirtokosokban, akik, akárcsak decemberben, ismét nem tudják mitevők

legyenek. Egy újabb haladék, ha ismét a régi határidő utolsó napján jelenik meg, nem változtat azon a kinos helyzeten, a melyben a kormány titokzatos hallgatása következtében az erdőbirtokosok vannak

Ma már eléggé megvan világítva az erdő vagyonszállításának ügye, legfőbb ideje, hogy a kormány szándékairól a napilapok útján felvilágosítsa a közönséget.

Halálozások. A magyar erdőtisztikarnak minden valószínűség szerint nesztora, *Joász* Alajos ny. m. kir. főerdész m. hó 23-án Diósgyőrött életének 87. évében hosszas szenvedés után elhunyt. — *Sándor* Imre magnagykereskedő és csemetetermelő (Székesfehérvár) m. hó 19-én váratlanul elhunyt. — *Pfeiffer* Vendel erd. főiskolai hallgató (Sopron) meghalt. Mindháromban az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagját gyászolja. Béke hamvaikra!

Személyi hír. A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Riedl* Gyula m. kir. főerdőmérnököt folyó évi február hó végével ideiglenes nyugalomba helyezte.

Adományok az Országos Erdészeti Egyesület támogatására. Ujabban adakoztak: id. báró Waldbott Frigyes 100.000 K, Magyar Erdőbirtokosok Faértékesítő R.-T.-a 30.000 K-t, gróf Széchenyi Aladár 20.000 K-t, gróf Károlyi Lajos 10.000 K-t. Fogadják nemes áldozatkészségükért ezen az uton is az egyesület őszinte köszönetét.

Előadások az Országos Erdészeti Egyesületben. Mult hó 13-án *Treitz* Péter főbányatanácsos a szikes talajokról, február 22-én *Fehér* Dániel dr. főisk. adjunktus a növényéletten és az erdőgazdaság vonatkozásairól, február 23-án *Róth* Gyula főisk. r. tanár az erdőművelés mai céljairól és feladatairól, végül f. hó 9-én *Kelle* Artur erdőtanácsos az erdővédelem módszereiről tartott előadást. Az előadások szövegét közölni fogjuk. Valamennyi előadást hozzászólások követték, a melyekben *Kaán* Károly, *Fekete* Zoltán és mások vettek részt.

A fatermési táblák kérdéséhez. Az *Erdészeti Lapok* mult évi 19—20-ik füzetében *Fekete* Zoltán főiskolai tanár tollából megjelent s a helyi fatermési táblákat tárgyaló cikk

kapcsán kívánatosnak tartom, hogy lehetőleg hazai felvételeken alapuló fatermési táblát alkalmazzunk. Régebben foglalkoztam azzal a gondolattal, hogy a reám bizott uradalom erdeiben felvett adatok alapján tisztán az uradalom viszonyainak megfelelő fatermési táblázatot állítsak egybe, sajnos azonban az előálló nehézségek miatt már a kezdet kezdetén le kellett erről mondanom.

Rájöttem magam is arra, — amire különben, úgy hiszem, minden szaktársam is rájött — hogy a divatban volt Feistmantel-féle táblázatok nem felelnek meg a kívánalmaknak. Ha egyéb hibáját nem is említem, elég csak annyi, hogy — amint erre Fekete egész helyesen mutat rá — a termőhelyi osztályba való sorolásnál a koron kívül csupán egy támpontot és pedig jegyezzük meg mindjárt, nehezen ellenőrizhető támpontot nyújt, t. i. a fatömeget.

Az üzemtervi munkálatok legfontosabb alapja a kor megállapításán kívül a termőhelyi osztály és a sűrűség megállapítása. Mint láttuk a termőhelyi osztályba való sorolásnál, a Feistmantel-féle táblázatnál egyedül a kiszámított fatömegre lehet támaszkodni s az esetben, ha a becslés bármely okból hibás, nem hiszem, hogy lenne oly szakember, aki ellenőrzést kívánva gyakorolni, külön felvétel nélkül a hibára rájönne, ha csak az nem kirívóan nagy.

Fentiek miatt oly fatermési táblázatot kerestem, amely lehetőleg a magyar viszonyok alapján készült, melynél az átlag-fa vastagsága mellett a magasság is benne legyen (termőhelyi osztály), sőt az illető term. h. o. és kor mellett a faegyedek száma is (sűrűség).

Ily fatermési táblákat találtam az id. Greiner L. Coburg heregi erdőtanácsos által készítettekben, melyeknek egy nyomtatott példánya (Reiss J. T. kiadása, Lőcse, 1896.) most is nálam van.

Az előszó szerint a táblázatok szerzőnek 50 éven át hét vármegye és pedig Gömör, Szepes, Hont, Nógrád, Borsod, Heves és Pest megyékben, részben pedig Liptó és Zólyom vármegyékben gyűjtött adatai alapján készültek.

Jegenye-, luc-, erdei és vörösfenyő, tölgy, bükk, gyertyán, nyár, éger, nyír, szálerdőire; tölgy, bükk, gyertyán, ákác sarjerdőre külön-külön van egybeállítva. Minden táblázat magában foglalja a kor, átmérő, magasság, törzsszám, fatömeg, folyó és átlagnövedék, általános készlet és használati százalék adatait.

Az előszó szerint a fatömeg 5 cm. vastagságig van tekintetbe véve.

Ugy gondolom, hogy a *Fekete* cikkében említettéket figyelembe véve, fenti fatermési tábla kiválóan alkalmas lenne arra, hogy egy speciális magyar fatermési táblázat alapja lenne s átmenetileg addig is, míg a szükséges adathalmaz összegyűjthető lesz, a magyar fatermési táblázatot pótolja.

Schmid Ernő.

A Hensoldt-féle szögprizma oly ügyes alkotás, kezelése oly egyszerű, az eredmény oly pontos, hogy jó szolgálatot vélel tenni szaktársaimnak ismertetésével.

A prizmakereszt egy kis, precizen öntött és feketére lakkozott prizmaházból és az ebbe szilárdan elhelyezett két priz-

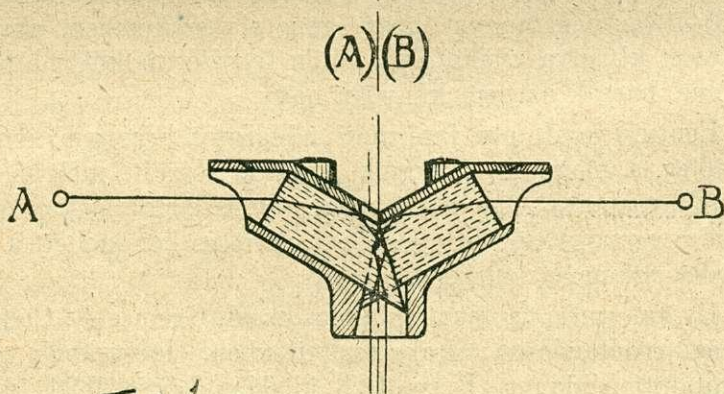

Fig. 1.

1. ábra

mából áll. Az egészet hátsó nézetben a 2. ábra mutatja. Természetes nagysága is alig valamivel nagyobb, mint az ábra. Az 1. ábrán a készüléket vízszintes metszetben látjuk s a szak-

gatott sraffozás a két egymást a közepén keresztező prizmat jelzi. Az x jelenti az okulárnyílást, melyen keresztül a készülékbe nézünk; jobbról és balról a két objektív nyílás van.

A Hensoldt-féle prizmával 180 és 90 fokú szögeket lehet kitűzni.

A kitűzés a következőképpen történik (3. ábra):

1. Ki kell tűznünk az AC folytatását a CB -t, illetve be kell állnunk az AB vonalba. Sikon a dolog könnyen megy, ha azonban az A és C ninesen egy magasságban a B -vel, a dolog nem oly egyszerű. A Hensoldt-prizmával azonban a lejtős

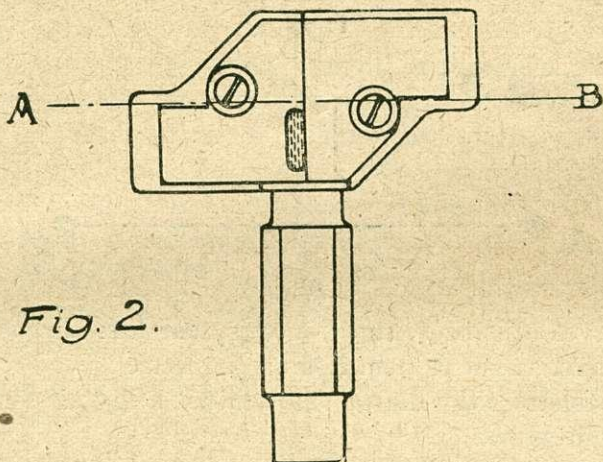

Fig. 2.

2. ábra

irány nem okoz nehézséget. Felállunk C -be, az x okulárnyílást szemünk elé tartva az a) objektívnyíláson keresztül megkeressük az A pontot, ezután a B pontot, illetve az azt kereső rudat addig intjük be, míg az A rud képe a B rud képével hosszában egymás felett és egymással összeolvadva meg nem jelenik. Ott van a B pont.

2. Kitűzendő az AB -re merőleges CD , illetve megkeresendő az AB -n a C talppontja. Megkeressük az előbbi módon az A és B pontot, akkor állunk az előbbi szerint C -ben. Most a D rudat addig intjük be az x okulárnyílással szemben levő nyíláson keresztül, míg az AB és D szemünkben hossz-

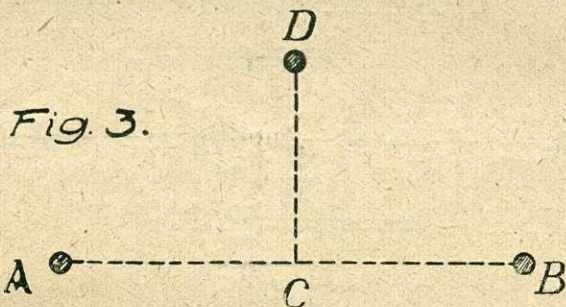
ban egymás fölött meg nem jelenik. Ugyanigy, csak más sorrendben járunk el, ha C-t keressük.

Lássuk már most a *Hensoldt-prizma* előnyeit más szögkitűző eszközök felett.

1. A prizmák teljesen védve vannak, úgy hogy esetleges leejtésnél sem eshet bajuk.

2. Ha a prizmák beporolódnak, a foglalaton levő két csavar megeresztésével kivehetők és megtörölhetők.

3. A prizmák egyik lapja sincs ezüstözve és mégis kétszeri teljes visszaverődést s így álló képet adnak.

3. ábra

4. Mivel ezüstözés nincs, a kép nem lesz sárgás, hanem mindig élénk tiszta és nem homályosulhat el.

5. A felette vagy alatta való elnézés s így az ebből eredő hiba ki van zárva.

6. A D pontot magát és nem a képét látjuk a készüléken keresztül.

7. A prizmákban megtört sugarak pontosan a készülék fogójának tengelyében kereszteződnek, tehát a tengely folytatása a földön pontosan a keresett C pontot adja.

8. A készülék foglalatán levő nyílások úgy vannak méretezve, hogy a látómezőben semmiféle zavaró képek nem jelennek meg.

9. A kitűző rudak képe egymás felett hosszában összeolvadva jelenik meg szemünkben.

10. A kitűzés nagy távolságra biztos és pontos.

11. Végül legmegbecsülhetlenebb előnye, hogy hegyoldalban is, akár 30 fok lejtőig is használható, míg minden-

féle más szerkezetet jóformán csak vízszintes síkban lehet használni. Pl. az egyik vonal egy hegyoldalban halad vízszintesen s erre kell egy merőlegest kitűzni. Ezt eddig csak műszerrel tudtuk, vagy más hasonló feladatot, amikor a pontok nem feküdtek egy magasságban.

A Hensoldt-prizma ezidőszerint Süss Nándor precíziós mechanikai intézeténél kapható, Budapest, V., Vigadó-u. 1—3.

Majerszky.

A Hahn-féle lejtmérő. Kicsi, lapos csukott zsebkésalakú készülék, melynek lényege az erős nagyítású domboru lencse, mely mögött egy átlátszó üvegre metszett skála van fokos vagy százalékos beosztással. A készülék ugyanis fokos vagy százalékos beosztással készül. A készülék használata egészen egyszerű. Függesztőjénél fogva szemünk elé tartjuk és a lencsén keresztül nézve a skálán leolvassuk, hogy a megméréendő lejtő hány fok, illetve hány százalék. Különösen az erdőbecslő, ut-, vasutépítő veheti a készüléknek jó hasznát ott, ahol a lejtet csak megközelítő pontossággal kell ismerni, pl. a gazdasági tervekben, utak előzetes trasszírozásánál stb. Kapható szintén a Süss Nándor precízió mechanikai és optikai intézeténél, V., Vigadó-u. 1—3. *Majerszky István.*

Facseteték kiosztása. A m. kir. földmívelésügyi miniszter ur az 1923. évi tavaszi ültetésekhez az államerdészeti csetetekertekből a legutóbb 439.000 darab tülevelű és 3,886.000 drb lomblevelű, összesen tehát 4,325.000 drb erdei facsetetét osztott ki. Felhatalmazta továbbá a kir. erdőfelügyelőségeket, hogy az ellátásuk alatt álló állami csetetekertekben a fenti mennyiségeken felül visszamaradt 2,125.000 darab kiültetésre alkalmas lomblevelű csetetét azoknak a kisbirtokosoknak, akik kötelezik magukat, hogy a cseteteket saját birtokukra kiültetik és ezért szavatolnak is, gazdasági fásítások céljaira a megállapított termelési költség megtérítése ellenében rövid uton saját hatáskörükben kiszolgáltathassák.

A kiosztott cseteték tulnyomó része az Alföld futóhómos és szikes területeinek befásítására, kisebb része pedig kopár területek beerdősítésére utalványoztatott.

Az elmúlt évben uralkodott nagy és tartós szárazság a csemetetermelés eredményét is kedvezőtlenül befolyásolta. A vetések sok helyen ki sem keltek, a kikelt zsenge csemeték nagy része a hőség áldozata lett, a megmaradtak egy része pedig fejlődésben visszamaradt és kiültetésre még nem alkalmas.

Az államerdészeti csemetekertekben ezidőszerint összesen 14,637.000 darab ki nem ültethető különféle tü- és lomblevelű erdei facsemete maradt készletben, amelynek legnagyobb része az 1923. év őszén kerül kiosztásra.

Erdei magvak vasuti díjkedvezménye. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter úr a m. kir. államvasutak igazgatóságához intézett 1923. évi 56077—VIII. sz. rendeletében akként intézkedett, hogy az erdei vetőmagvakra általában, a bükk-, tölgy- és csermakkra pedig csak amennyiben a fuvarleveleken a leadási állomásra illetékes „kir. erdőfelügyelőség“, „állami erdőhivatal“ vagy a „m. kir. járási erdőgondnokság“ által igazoltatik, hogy a küldemény „Erdősítési vagy erdei csemetenevelési célra szolgáló famag“ gyanánt minősül, gyors-, vagy teherárúként való feladás esetén egyaránt a II. osztály, míg kocsinként és fuvarlevelenként legalább 5000 kg.-ért való díjfizetés esetén, de csak teherárúként való szállításnál az A) osztály díjtételei alkalmaztasanak. Az ezeknek megfelelő díjkedvezmény visszavonásig, de legkésőbb a folyó év végéig lesz érvényesítendő.

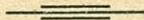
Főiskolai hírek. A főiskola rektora ezuton mond köszönetet mindazon volt hallgatóknak, kik az Erdészeti Lapok febr. 25-iki számában közzétett felhívásra személyi adataikat szivesek volak beküldeni. Sok esetben a beküldés a legmelegebb hangú visszaemlékezés kíséretében történt, ami bizonyítéka annak az összetartásnak, amely egyetlen főiskolán sincs oly szépen kifejlődve, mint a selmecin. A főiskola rektora arra is kéri a t. volt hallgatókat, hogy minden olyan változást, mely az állásukban, lakóhelyükben történik, vele rövid uton (levelezőlapon) tudassanak, hogy a volt hallgatók most készülő törzskönyvét ennek megfelelőleg kiigazítsa. Vitéz Rhédey László hercegi erdőgondnok az adatok beküldésének

alkalmát felhasználta arra, hogy 4000 koronát mellékel, felerészben a „főiskola hőseinek emléksobrára“, felerészben mensa segélyekre. Ezért a jószívü adományért is hálás köszönetet mond a rektor.

Kérelem. A m. kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola Erdélyi Köre tisztelettel kéri mindazokat a főiskolán végzett erdélyi származásu öreg testvéreket, akik bármily csekély vonatkozásu momentumot tudnak az Erdélyi Kör multjából és régi hagyományos szokásairól, hogy azokat a tradícióknak a régi erdélyi szellemben való további ápolása céljából velünk közölni sziveskednék. Testvéri üdvözzettel a főiskola Erdélyi Köre.

Hivatalos közlemény. Közhírré teszem, hogy Pécsvárosi születésü Kovách István részére 1914. évben a vadászerdői m. kir. erdőőri szakiskolán kiállított végbizonyítványa és 1914. évben 79. szám alatt az erdőőri szakvizsga letételéről kiállított eredeti bizonyítványa határátkelés alkalmával oláh katonák által elkobozva elveszvé, azok helyett nevezett részére 1923. évi 87. szám alatt az eredetiekkal egyenlő értékü hiteles másodlatok adattak ki. M. kir. erdőgazdasági szakiskola. Tata, 1923. évi február hó 19-én. A szakiskola igazgatója: Illés Vidor m. kir főerdőtanácsos.

Adományok a főiskola hőseinek emléksobrára. Ujabban a következő adományok érkeztek be: 19. Füzy Zoltán 500 K, 20. Vitéz Rhédey László 2000 K, 21. Erdélyi Kör 6000 K, 22. Grausam Károly gyűjtése 8476 K, 23. Zimmermann Kornélia gyűjtése 11.000 K, 24. Kontsek László 15.400 K. (13. alatt Dr. Istók Barnabás gyűjtése 24,597 K, 14. Zaymus Vince 10.000 K.) Főiskolai Kör Emlékszobor Bizottsága.

Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések 1923. évi február hóban.

A rövidítések magyarázata:

Az akácfa monografiája = Am.	Goldmann Henrik alap. = GHa.
Alapítványi kamat = ak.	Hazánk bázi faipara (Gaul Károly) = H. F.
Alapítványi tőketörlesztés = att.	Hirdelési díj az E. L.-ban = hd.
Alapítványi tőkekiegészítés = attkg.	Hirsch Istvánné, szül. Kraft Anna segélyalapítvány = H. I. a.
Altiszti segélyalap = Asa.	Hozzájárulás = Hj.
Atfúto bevétel = áb.	Időközi kamatok (takarékpénztári) = ik.
Báró Bánffy-D.-alapítvány = BEa.	Képzőalapítvány = k. a.
Bedő-Albert-alapítvány = BAa.	Külföldi faemek tenyésztése . . . = Kft.
Bükküzifa romlása stb. = Btr.	Lakbér = lb.
Egyéb bevétel = Egy.	Lapdíj (Erd. Lapok) = ld.
Erdészeti Lapok egyes füzetei . . . = EL.	Legelő-erdők be rendezése = M. L.
Erdészeti rendeletek tára = Ert.	Magyar Erdészeti Oklevéltár . . . = EOT.
Erdészeti zsebnaptár = Npt.	Népszerű növénytan = N. Nvt.
Erdészeti jelvény = Jlv.	Nyugdíjalap = Ny. a.
Erdészeti góptan = Gt.	Perköltség = Prk.
Erdőmiveléstan = Em.	Postaköltség = pk.
Erdőrendezéstan (Bel.) = Rz.	Rendkívüli bevétel = rb.
Erdőrendezéstan (Muzsnyay) = Rm.	Szantner-Gyula-alap = Sza.
Erdészbet-királyné-alapítvány . . . = E. a.	Tagsági díj = td.
Értékpapírok kamatai = Ek.	Tangens-táblázatok = Tt.
A fenyegeték fájának összehasonlító szövevtana = Föz.	Gr. Tisza-Lajos-alapítvány = TLa.
Fából készült cukor és alkohol . . = Fca.	Wagner-Károly-alapítvány = WKa.
Fatömegtáblák = Ftb.	Üzemtervi nyomtatványok = üz.
I. Ferenc-József-alapítvány = I. F. J. a.	Üzemköltségek = ük.

Gr. Andrassy Géza erdhiv. ld. 600.—, Ágfalvy Imre üz. 28.—, td. 160.—, Arnold Flóris td. 1000.—.

Bély Sándor td. 400.—, Bogsch Árpád td. 400.—, Bécsy Dezső, attkg. 180.—, ak. 535.—, Börzsönyi Gyula td. 620.—, Biró Jenő td. 320.—, Barta István ld. 600.—, Burián Jenő ld. 300.—, Balogh Boldizsár td. 400.—, Bálványosi urad. ld. 600.—, Barlai Ervin td. 300.—, és 200.—, Bächer Adolf td. 400.—.

Csóka András td. 400.—, Czillinger János lb. 1800.—, ük. 270.—, Lift. 2846.—, Czölösztő község I. F. J. a. 4657.—, Cservenka Ferenc td. 400.—, Csik Imre ak. 385.—, Csiszár Imre td. 400.—, Csóka József td. 400.—.

Dr. Debreczeni Sándor ak. 400.—, Derschaneck Adolf ld. 600.—, Dufek Pál üz. 50.—.

Érchegyi Géza lb. 3125.—, ük. 310.50, Egly József td. 1200.—, gr. Esterházy László erdh. k. a. 4600.—, Elbert István könyvek 855.—.

Fail Ernő td. 400.—, Fás Gyula td. 500.—, dr. Fekete György lb. 720.—, ük. 108.—, Ferenczi-Sándor td. 400.—, Fábry Alajos td. 440.—, Faértékesítő hiv. hd. 2883.—, Faulvetter Ignác td. 500.—, Füstös Zoltán td. 400.—.

Gaal Károly lb. 150.—, ük. 90.—, Glózer Dezső td. 560.—, Geiszler János 2000.—, Geschwind Lipót td. 600.—, Etr. 100.—, Gianits József Ftb. 120.—, pk. 20.—, Gregus Máté td. 400.—, Gyalog János ld. 300.—, Gaál Benő ld. 600.—, Gönczy András ld. 300.—.

Holba Miklós td. 400.—, Horváth Sándor (pécsi) td. 400.—, Hugyecz Gyula td. 400.—, Hauser Margit lb. 800.—, ük. 120.—, Horváth János td. 400.—, Horváth Kálmán könyvek és pk. 2483.—, Hrobáts József td. 300.—, Hoffmann Jakab td. 1000.—, Hódmezővásárhelyi Gazd. Egyesület td. 400.—, Hódy László td. 400.—, Haider Henrik td. 400.—, Horváth Antal ld. 300.—, Horváth Vendel Etv. 50.—, Högl Miksa ak. 400.—, ifj. Hajdu István td. 500.—

Izsák község I. F. J. a. 5476.—, Ince Mária lb. 700.—, ük. 105.—, Illyés Károly Etv. 50.—, Izabellaföldi hgi. erdgy. ld. 600.—, br. Inkey Pál urad. üz. 272.—

Jábuka György ld. 600.—, Jankovich Rezső td. 400.—, Jászfelsőszentgyörgyi közbirt. I. F. J. a. 4001.30, Jánospusztai urad. rtsg. td. 400.—, Józsa Elek ld. 600.—, Jeszenszky Ferenc td. 400.—

Kocsis Lajos ld. 600.—, Király István pk. 50.—, Kőszeg város K. a. 2500.—, dr. Karafiáth Jenő lb. 9000.—, ük. 900.—, Kertész István td. 400.—, Kisrónai Antal ld. 400.—, Komáromy László ld. 600.—, Kovács Zsigmond Hfi. 45.—, Btr. 10.—, Facze 30.—, Karek József ld. 300.—, Krug Lajos td. 400.—, Kelemen Tivadar td. 400.—, Kondor Vilmos ak. 380.—, Kaecsanovszky J. A. td. 480.—, Komócsay Gábor td. 400.—, Kovács-Sebestyén Zoltán td. 400.—, dr. Kenéz Sándor td. 400.—, Kovács Jenő td. 400.—, Krippel Móric td. 100.—, Kunstädter ld. 300.—, Kelesényi Ferenc td. 400.—

Ladányi Gyula td. 400.—, Léderer Andor lb. 900.—, ük. 135.—, Lehoczky János lb. 720.—, ük. 108.—, Lambert Győző td. 400.—, Lastorfer B. könyvek 435.—, Lázár Dezső Ka. 10.000.—, Lipcsy László td. 200.—, Langhammer József ld. 200.—, Lutter Miksa EL. 50.—, Lázár Lajos td. 400.—

Merán gr. urad. könyvek 1200.—, Mózs Ferenc td. 700.—, Ftb. 90.—, pk. 20.—, Marsovszky Ede td. 400.—, Magyar Mezőgazdák Szöv. td. 400.—, Munkácsi gör. kath. püsp. I. F. J. a. 5102.—, Matolesy Andor td. 400.—, Mayer Gyula W. K. a. 200.—, Magyar Erdőbirt. Faért. rtsg. Hj. 30.000.—, hd. 18.700.—, Mihalik János ld. 600.—, Matkovics Alajos hd. 300.—, Mészáros Antal ld. 600.—, Etv. 50.—

Németh Béla td. 400.—, Nagy Lajos ld. 600.—, Nyírség rtsg. I. F. J. a. 2500.—, Gárdonyi Nagy László td. 400.—, Nagy Ferenc ld. 300.—, Neusinger Lajos ld. 300.—, Nagy Károly td. 400.—

Ifj. Ormos Zsigmond ak. 375.—

Persian Iván lb. 640.—, ük. 96.—, Pálka Gyula td. 400.—, Papp Zoltán td. 400.—, Polyik Árpád td. 400.—, könyvek 200.—, Péter Ignác td. 400.—, Pápa-Ugodi erdhiv. ld. 640.—, Pánczél Gyula EL. 20.—, Páll Miklós td. 560.—, Pleyer Zoltán td. 80.— és 320.—, Pinter Lajos td. 400.—, Palla Zoltán td. 400.—

Dr. Reitzer László lb. 1760.—, ük. 264.—, Rimler Pál td. 616.—, Rainiss Béla td. 400.—, Richter Gyula td. 200.—, Róth Gyula td. 400.—, Rédl Rezső td. 440.—, RácZ József könyvek, EL. 469.—, Révay Ferenc ld. 480.—.

Soós Jenő td. 400.—, Szy Dénes td. 400.—, Spányi István lb. 1600.—, ük. 240.—, Székács Aladár lb. 3000.—, ük. 310.50, Somorja község I. F. J. a. 10.486.—, dr. Szalay Géza K. a. 1000.—, ak. 350.—, Székely Tivadar td. 65.—, könyvek 235.—, Sztruhár József ld. 600.—, Szepesy Artur td. 540.—, Shmilliár Károly td. 400.—, Sokol 3 pk. 235.—, Szojka Kornél td. 560.—, Szanyi Gyula ld. 1000.—, Sklenszky Ferenc td. 440.—, Szentendre város att. 400.—, Kakiég. 3600.—, ak. 200.—, Spanyol Géza td. 400.—, Slemenjuk Elek ld. 600.—, Sándor Béla td. 400.—, Seifert Béla td. 400.—, Szekeres Sándor td. 500.—, Schenk Ferenc Ft. 120.—.

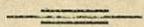
Tavy Tibor lb. 1600.—, ük. 240.—, Lift 1341.—, br. Trauttenberg Imre td. 400.—, Turi Elemér td. 400.—, Tarabó Ferenc hd. 250.—, Tatai urad. üz. 231.—, Takáts Ferenc td. 800.—, Tokaji Károly td. 400.—, Tomasovszky Imre üz. 28.—.

Ujfalussy Mihály td. 400.—.

Vadász József td. 400.—, Varga Pál ld. 150.—, Vas János td. 400.—.

Wilde Ferenc td. 400.—, Winkler Miklós td. 400.—, Weisz Miklós td. 400.—, Wisner Lajos ld. 177.—.

Zsemlye Imre td. 400.—, ifj. Zöldi Ferenc ld. 300.—.

1

Az „Erdészeti Lapok“ 1923. évi III. füzetének
HIRDETÉSEI.

Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Díjzabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttával szedett hirdetés milliméterenkint 25 korona. (Egyszeri megjelenés mellett egész oldal 4000 K.) Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttával szedett hirdetések másfélszeres egységárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

Apró hirdetéseknel egy szó 20 K, álláskeresleti hirdetéseknel 10 K.

Külön mellékletek megegyezés szerint.

DR. LAMM ANTAL

**f e n y ő m a g -
p e r g e t ő g y á r a
K Ö R M E N D**

(1. VII. 7.)

**Ajánl legmagasabb csiraképességű tülevelü-,
lombfa- és gyümölcsmagvakat, vala-
mint külföldi speciális magvakat.**

Erdészeti magvakat, tölgymakkot, facsemetéket és fákat legelőnyösebben ajánl elismert megbízható minőségben Sándor Imre erdészeti magtelepe, Székesfehérvár. (2. III. 3.)

Uradalmi főerdész állást keres. Végzettsége 6 középiskola és szakiskola. Bármikor megy. Cím a kiadóhivatalban.
(3. III. 3.)

Tölgy-, bükk-, nyár-, hárs-,
DIÓ-GÖMBFÁT

*és egyéb keményfarönköket is
bármely mennyiségben vásárol* (5.—XI. 2.)

Furnérgyár és Keményfatermelő rt. Bpest IX, Csont-u. 1.

Eladó kétrendbeli erdőőri ruha jó állapotban, ezüst himzett jelvénnel. Érdeklődni lehet: Budapest, II. ker., Horvát-utca 36. sz. Barnóczky Istvánnál. (16)

24 éves erdőlegény, ki gróf Erdődy Sándornál hosszabb ideig volt alkalmazva, segéderdőőri vagy vadőri állást keres. Cím Koller József s. erdőőr, Nagykanizsa, Szécsényi-tér 4 sz. Zala megye. (7. III. 2.)

Magyar Erdőbirtokosok
Faértékesítő Részvénytársasága

Budapest IV, Magyar-utca 52. félemelet

Elvállalja termelt, tövönálló vagy feldolgozott fakészletek bizományi értékesítését, vesz és elad bármily mennyiségű tűzifát és fűrészelt anyagokat. Értékesítési kérdésekben készséggel áll az erdőbirtokos és erdőtiszt urak rendelkezésére. (8. XI. 2.)

Erdész, 37 éves, róm. kath., nős, középiskolát és 3 évi szakiskolát végzett. 20 év óta erdészeti szolgálatban, 11 éve önálló erdőkezelő, jó vadász, kitűnő bizonyítványokkal, állást keres. Cim: Kristofek Béla körerdész, Högyész, Tolna megye. (10. III. 2.)

A bálványosi uradalom kereki erdészetében egy fiatal, erélyes, erdőőri szakiskolát végzett erdőőr, aki az erdőkitermelés beerdősítés és faiskolakezeléshez ért, jó vadász és a vadak gondozását is érti, ez év április 24-ikére felvétetik. Folyamodványok az uradalmi főintézőséghez: Bálványos (Somogy m.), küldendőik. (11)

Megvételre keresek 4 darab **fácányukot** és 2 darab **örvös fácánkakast**, valamint 2 pár foglyot. Szentmargita-pusztá (Szabolcs megye), Gáspár János. (12)

Kétéves szakiskolát végzett uradalmi erdész állást keres április 1-ére, 29 éves, nős, ép, erős testalkatu, jó bizonyítványokkal rendelkezik. Ugy az erdészet, mint a vadtenyésztés terén szakember. Cim: Matkoviés Alajos, Heves megye, Apc. (13)

F • A • R • A • G • Ó B • É • L • A

erdészeti magnagykereskedés és erdészeti csemetetelepek
ZALAEGERSZEG

Szállit hazai és külföldi fenyőmagvakat, u. m.: pinus sylvestris, pinus austriaca, picea excelsa, larix europea, abies pectinata, pinus strobus, pinus Banksiana stb., továbbá lomblevelű, u. m.: akác, gleditschia, juhar, éger, szil, magasköris, amerikai köris és egyéb magvakat, valamint mindenféle hazai és külföldi gyümölcsmagvakat. Erdészeti csemetetelepeim a békeviszonyoknak megfelelően átalakítottak s mindenféle tű- és lomblevelű csemeték szállítására képesek. — Üvegházi és szabadföldi rózsák nagy választékban. — Árjegyzékkel, vagy kívánatra külön árajánlattal készséggel szolgálok.

CÉGEM VÁLTOZATLANUL FENNÁLL!

A Faragó Béla cég csemetetelepei ma is tulajdonomat képezik, azok még csak időlegesen sem mentek át más tulajdonába, hanem mindenkor a Faragó Béla cég kizárólagos tulajdonát képezték. Minden ezzel ellenkező állítás, hirdetés valótlán s csak a nagyérdemű közönség megtévesztésére szolgál.

FARAGÓ BÉLA.

(14. II. 1.)

Eladó 1.000.000 drb. 1, 2 és 3 éves bükkesemete. Arajánlattal szolgál dr. Lamm Antal fenyőmagpergetőgyára, Körmend (6. II. 2)

Erdézi vagy köerdézi állást keresek. Néhány vizsgaiányával elvégeztem a főiskolát, 34 éves vagyok, 5 évig voltam hadifogságban. Cim a kiadóhivatalban. (18)

Királyhalmán erdő- és vadőri iskolát jól végzett 20 éves, nőtlen egyén erdőőri vagy segéderdőőri állást keres. Cimet kiadó közli, megkeresést továbbítja. (15)

34 éves nős, erdézi, főerdőőri vagy fővadászi állást keres. Tizennégy évi gyakorlattal bir. Erdőkezelésben, erdőbecslés, fatermelés, csemetekertkezelés és erdőhivatali vezetésben is a legnagyobb jártassága van. Apró és nagy vadtenyésztést is jól érti. Jelenlegi állásából bármikor mehet. Cim a kiadóba jobb jövő jeligére. (19)

Középkoru, akadémiai végzettségű, róm. kath. hadviselt erdész, volt uradalmi főerdész, ugy a bel- mint külterjes erdőgazdaságban nemkülönben birtokrendezés (parcellázás), víz- és utépitészet terén széleskörű gyakorlati ismeretekkel uradalmaknál mint erdész, mérnök, titkár vagy ehhez hasonló állást keres. Cim a kiadóhivatalban. (20. III. 1.)

Szakvizsgát tett, jó megjelenésű, erős, egészséges, erélyes, jó vadász, 33 éves, egygyermekes erdőőr, az erdészetnek minden ágában teljes jártassággal bir, irodai munkában, vizen esolnakkal teljesen jártas, főerdőőri, vagy jobb erdőőri állást keres mielőbbi belépésre. Cim: Varga Rudolf urad. erdőőr, Romhány, Nógrád megye. (17, III. 1)

Legjobb csemegegyümölcs az

Őszibarack

Legkitünőbb fajtákban elsőrendű oltványokat szállit

(9. XI. 2)

UNGHVÁRY LÁSZLÓ RT.

gyümölcsfaiskolája

Czegléd

Viszonteladók kerestetnek. Őszibarack és egyéb gyümölcsfákról kérjen árjegyzéket!

Hazai ipar és termelés! Pontos, lelkiismeretes kiszolgálás!

(4. IV. 3.)

**Legmegbízhatóbb,
legmagasabb
csiraképességű
erdei vetőmagot**

erdeifenyő-,

feketefenyő-,

lucfenyő-,

vörösfenyő-,

Banksfenyőmagot

Akácmagot

Körismag

Juharmag

Égerfamagot ajánl:

KÖSZEGI FENYŐMAGPERGETŐGYÁR

Erdészeti magnagykereskedés. Erdészeti csemetetelek

KÖSZEG
(Vas-m.)

Fióközletek: Romániában (Brassó),
Lengyelországban (Lemberg), Jugo-
szlávaiában (Zágráb), Ausztriában (Léka)

Sürgőnycim: Magpergető, Kőszeg Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Az „Erdészeti Lapok“ 1923. évi III. füzetének tartalma:

	Oldal
NAGY LÁSZLÓ: Az erdei lopások és a kivételes intézkedések ..	85
LIPPÓCZY BÉLA: Az erdei legeltetés káros hatása és szabályozása a diósgyőri uradalomban ..	88
SZABÓ JÓZSEF: Hernyóirtás chlorbariummal ..	93
Az erdészeti törvényjavaslatok tárgyalása ..	96
KÜLÖNFÉLÉK: Az erdő vagyonváltsága. — Halálozások. — Személyi hir. — Adományok az O. E. E. támogatására. — Előadások az O. E. E.-ben. — A fatermési táblák kérdéséhez (<i>Schmid Ernő</i>). — A Hensoldt-féle szögprizma (<i>Majerszky</i>). — A Hahn-féle lejtmérő (<i>Majerszky</i>). — Facsemeték klosztása. — Erdei magvak vasuti díjkedvezménye. — Főiskolai hírek. — Kérelem. — Hivatalos közlemény. — Adományok a főiskola hőseinek emléksobrára ..	97
Az O. E. E. pénztáránál teljesített befizetések 1923. évi február hóban ..	106
HIRDETÉSEK ..	I—V